

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN STELSELONDERZOEK 2014-2015

s.b.o. Aquamarijn

Plaats : Leeuwarden
BRIN nummer : 02BJ|C1
Onderzoeksnummer : 279125
Datum onderzoek : 10 november 2014
Datum vaststelling : 16 december 2014

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	CONCLUSIE	11
	BIJLAGE 1 OORDELEN	12

1 INLEIDING

Op 10 november 2014 heeft de inspectie s.b.o. Aquamarijn bezocht in het kader van een landelijk stelselonderzoek naar de staat van het primair onderwijs in Nederland. Het doel van dit onderzoek is het verzamelen van informatie over de kwaliteit van het onderwijs, waarover de inspectie rapporteert in het Onderwijsverslag 2014-2015. Tevens is gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestaat uit de volgende activiteiten:

Vooraf:

- Controleren van de wettelijke voorschriften, waaronder onderwijstijd;
- Analyseren van alle documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.

Tijdens:

- Bestuderen van schooldocumenten waarin de school haar beleid en aanpak op diverse terreinen verwoordt;
- Bijwonen van lessen in Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen Bosmuizen, Octopussen, Beren, Olifanten, Eekhoorns en Dolfijnen.
- Gesprekken met het managementteam, de coördinatoren en leraren zijn gevoerd;
- Een eindgesprek met de teamleiders, de bestuurder en een vertegenwoordiging van de Raad van Toezicht, na afloop van het schoolbezoek.

Omdat de inspectie tijdens het schoolbezoek een opvallend positief pedagogisch klimaat aantroef, is indicator 4.7 toegevoegd (*Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan*).

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 worden de bevindingen van het onderzoek op s.b.o. Aquamarijn gegeven. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie. Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

2 BEVINDINGEN

Algemeen beeld

De inspectie constateert dat het onderwijs op De Aquamarijn van voldoende kwaliteit is. Dit geldt met name voor de kwaliteitsaspecten leerstofaanbod, tijd, schoolklimaat, didactisch handelen, afstemming, begeleiding en de kwaliteitszorg. De indicatoren betreffende de respectvolle omgang (4.7) en de taakgerichtheid (5.2) krijgen zelfs een hoge waardering.

De directie geeft aan trots te zijn op het pedagogisch klimaat in de school en de professionele cultuur van het team.

Aandachtspunt voor de school is de planmatige uitvoering van de zorg.

Hieronder volgt een toelichting.

Toelichting

Opbrengsten

De Inspectie van het Onderwijs is op dit moment nog niet in staat om op basis van de uitstroomgegevens of eindresultaten te beoordelen of de leeropbrengsten op schoolniveau overeenstemmen met de mogelijkheden van de leerlingenpopulatie. Zij geeft dan ook nu nog geen oordeel over de resultaten van de school. Wel heeft zij op basis van de eindresultaten van de schoolverlaters zich een beeld gevormd van deze opbrengsten. De onderstaande uitspraken moeten echter met de nodige voorzichtigheid bekeken worden omdat het normeringsonderzoek nog niet afgerond is.

De eindopbrengsten lijken voor de afgelopen drie schooljaren (2014, 2013 en 2012) van voldoende niveau. Voor begrijpend lezen en rekenen-wiskunde lijken de resultaten overeen te komen met wat gemiddeld genomen verwacht kan worden van scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie qua (cognitieve) capaciteiten.

Leerstofaanbod en tijd

De inspectie heeft alle indicatoren betreffende het leerstofaanbod en de onderwijstijd als voldoende beoordeeld. De leerinhouden zijn passend bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen en de school besteedt expliciet aandacht aan de sociaal emotionele-ontwikkeling. Ook wordt het leerstofaanbod zo mogelijk aangeboden tot en met het niveau van groep 8. Daarnaast maakt de school in voldoende mate inzichtelijk dat er sprake is van een doorgaande lijn (opbouw en structuur van het aanbod door de hele school) van onder-, naar

midden- en bovenbouw. Tenslotte is er sprake van een evenwichtige verdeling van de onderwijstijd over de verschillende leer- en vormingsgebieden.

Schoolklimaat

Uit de lesobservaties en gesprekken blijkt dat er een sociaal ondersteunende en ontspannen sfeer op school heerst. De school zet bewust veel sociale activiteiten in en leert de leerlingen om samen te werken en te spelen. Teamleden en leerlingen gaan dan ook op uiterst respectvolle wijze met elkaar om. De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van de leerlingen en het personeel en er is een samenhangend veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen en afhandelen van incidenten in en om de school.

Didactisch handelen

De leraren geven duidelijk en doelgericht uitleg. Elementen van het directe instructiemodel waar de school mee werkt, zijn herkenbaar in alle geobserveerde lessen. Door het bieden van een duidelijke structuur, voorspelbaar gedrag en het gebruik van een uitdagende didactiek en activerende werkvormen realiseren de leraren een goede taakgerichte werksfeer en een actieve betrokkenheid van de leerlingen. Daarnaast is er sprake van een geordende leeromgeving en duidelijke regels en routines door de gehele school. De feedback die leraren aan de leerlingen geven, waarbij de nadruk ligt op positieve bemoediging en gewenst gedrag, draagt eveneens bij aan een taakgerichte werk- en leerhouding van de leerlingen. Indicator 5.2 krijgt dan ook een hoge waardering van de inspectie.

Afstemming, begeleiding en zorg

Voorheen werkte de school met groepsoverstijgende niveaugroepen voor de basisvaardigheden. Dit schooljaar organiseren de leraren het onderwijs vanuit de stamgroep. De leraren werken nu met groepsoverzichten, een pedagogisch groepsplan en groepsplannen voor de basisvaardigheden, waarbij een differentiatie van de leerinhouden, de instructie en verwerking plaatsvindt in twee of drie subgroepen. Ook breidt men de onderwijstijd uit voor leerlingen die voor bepaalde onderdelen extra tijd nodig hebben, onder andere door het bieden van remedial teaching.

De leraren volgen de ontwikkeling en prestaties van de leerlingen met zowel methodegebonden als landelijk genormeerde toetsen. Hoewel uit de groepsoverzichten en de groepsplannen blijkt dat de leraren voldoende zicht hebben op de (inhoudelijke) uitval van de leerlingen bij bepaalde onderdelen en op de onderwijsbehoeften van de leerlingen, is het niet altijd duidelijk hoe de leraren deze gegevens gebruiken voor het afstemmen van het onderwijs. Vooral

het formuleren van de doelstellingen in de groepsplannen is vaak weinig specifiek. Hierdoor ontbreekt een inhoudelijke focus.

De school stelt bij plaatsing voor iedere leerling een beredeneerd ontwikkelingsperspectief vast dat gedurende de gehele schoolperiode sturend is voor het leerstofaanbod aan de leerling. Dit perspectief wordt bij plaatsing van de leerling vastgesteld op basis van het instroomniveau, gediagnosticeerde problematiek en de belemmerende en bevorderende factoren. Op basis van integratie van al deze gegevens bepaalt de school het uitstroomperspectief en uitstroomdoelen voor de basisvaardigheden. Tweemaal per jaar bespreekt men de ontwikkelingsperspectieven aan de hand van de gegevens van het leerlingvolgsysteem en observaties. Waar nodig stelt men de ontwikkelingsperspectieven bij. Hierbij betreft de school de ouders.

De zorgstructuur van de school is erop gericht om vroegtijdig leerachterstanden bij leerlingen te signaleren en de school heeft criteria vastgelegd die bepalen wanneer leerachterstanden te groot zijn en/of de ontwikkeling stagneert en interventie noodzakelijk is (kritische ondergrens). De school is voornemens om deze criteria verder aan te scherpen. Het beleid om (zorg)leerlingen die achterblijven bij de verwachte ontwikkeling aan de hand van adequate handelingsplanning extra hulp te bieden en hen met een kort, intensief traject weer op de gewenste ontwikkelingslijn te krijgen, is binnen de school nog te weinig consistent en concreet uitgewerkt (indicator 8.3). Dit heeft (gedeeltelijk) te maken met het feit dat de eerder genoemde kritische ondergrenzen nog niet reëel of scherp genoeg zijn.

Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg van De Aquamarijn heeft een sterk cyclisch karakter en is in belangrijke mate sturend voor de schoolontwikkeling. De school heeft in voldoende mate inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingen en stemt haar onderwijsaanbod en tijd hierop af. Het opbrengstgericht werken is de afgelopen jaren in kwaliteit toegenomen. De opbrengsten en mogelijke trends zijn op leerling-, groeps- en schoolniveau in kaart gebracht en worden in het team besproken. Tevens zijn er concreet geformuleerde doelen voor de na te streven leerresultaten per doelgroep (uitstroom Voortgezet Onderwijs) geformuleerd. Hierdoor is er sprake van een referentiekader waaraan de gerealiseerde leerresultaten gerelateerd kunnen worden en waarmee vastgesteld kan worden of de beoogde doelen ook daadwerkelijk worden gerealiseerd. De analyses kunnen nog verder aangescherpt worden door in toenemende mate de leerkrachtvaardigheden bij deze analyses te betrekken.

De school evalueert op systematische wijze het onderwijsleerproces. Hierbij zijn ouders en leerlingen betrokken. Op basis van de uitkomsten van de zelfevaluatie werkt de school vervolgens planmatig aan verbeteractiviteiten. Gemaakte afspraken zijn vastgelegd en komen regelmatig terug tijdens het teamoverleg. Borging vindt verder plaats door het uitvoeren van klassenbezoeken door de coördinatoren en de teamleiders en door middel van collegiale consultatie. Voor de verantwoording aan belanghebbenden hanteert de school het jaarverslag, de schoolgids en de nieuwsbrieven. Voorts heeft de school beleid uitgewerkt (inclusief een aanbod) gericht op het bevorderen van burgerschap en sociale integratie.

3 CONCLUSIE

Kwaliteit

Het onderwijs op s.b.o. De Aquamarijn is op de onderzochte onderdelen grotendeels op orde. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden nauwelijks tekortkomingen kent. Om die reden blijft het basisarrangement gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw bekeken wordt of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

BIJLAGE 1 OORDELEN

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	(SBO) De resultaten van de leerlingen aan het eind van de speciale basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					•

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	
2.3	De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			•	
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			•	

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.6	De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.			•	

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	

Schoolklimaat		1	2	3	4
4.4	De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.			•	
4.5	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen van incidenten in en om de school.			•	
4.6	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op de afhandeling van incidenten in en om de school.			•	
4.7	Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				•

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				•
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	

Begeleiding		1	2	3	4
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.3*	(SBO) De school stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast.			•	
7.4*	(SBO) De school volgt of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan berekenende keuzen.			•	

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.		•		
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	
9.7	De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.			•	

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	